

B.

Mødet den 17. Septbr. 1925. (For lukkede Døre).

Fraværende: A. P. Baunsgaard, Fogh Mogensen og Bernt Jensen.

1. (J. Nr. 421—1925). Indstilling fra Brolægningsudvalget angaaende **Licitation over Kommunens Dagrenovationsarbejde.**

Følgende Indstilling forelaa:

1. og 2. Distrikt: Søren Andersen for 31500 Kr.
4. Distrikt: Anders Holm for 8000 Kr.
- 3., 5., 6. og 7. Distrikt: K. Kristoffersens Enke for 62300 Kr.

M. C. F a l k forelagde Indstillingen. Udgiften blev ialt 101800 Kr. i Stedet for som hidtil 119000 Kr. Man kunde have faaet det lidt billigere, hvis man havde turdet tage alle de smaa Entreprenører, som havde givet Tilbud paa enkelte Distrikter, men Sundhedspolitiet, som førte det daglige Tilsyn med Renovationen og modtog eventuelle Klager, havde fraraadet dette. Det billigste samlede Tilbud var fra Entreprenør Anders Holm paa 99000 Kr., men han var bekendt for at være meget malproper, og han vilde sikkert have nok i et enkelt Distrikt. Det foreliggende Forslag blev vist baade det bedste og billigste.

M. B r a m m e r oplyste, at Aarhus Lægeforening havde sendt en Klage over forskellige Mangler

ved Dagrenovationen. Der var adskillige Gaarde, hvor Affaldet henstod for længe, saa det flød over i Kasserne og forurenede Luften, og ved Tømmingen spildtes der ofte en Del og blev liggende i Gaarden eller paa Gaden. Det var ikke forsvarligt at udføre Arbejdet paa den Maade, og der tiltrængtes noget mere Tilsyn dermed.

M. C. F a l k svarede, at Udvalget var meget interesseret i at faa Dagrenovationen udført saa propert som muligt, og man havde derfor tilstillet Sundhedskommissionen Licitationsbetingelserne til Gennemsyn. Amtslægen havde derefter foreslaaet en Del Ændringer i Betingelserne, og de var alle efterkommet. Men Dr. Brammers Henstilling skulde blive meddelt Amtslægen, og saa vilde eventuelle Mangler nok blive rettede.

Indstillingen vedtoges.

2. (J. Nr. 276—1925). **Andragende fra Frimurerlogen »Set. Clemens« om Kommunens Støtte til Opførelse af en Stiftelse paa Hjørnet af Grønnegade og Aaen.**

Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse indstiller, at Byraadet tilsiger Andragerne, at Kommunen paatager sig hele Gadeanlægget langs Aaen og som tidligere vedtaget ogsaa Bolværket. Derimod mener man ikke at kunne frafalde Kravet om Arbejdets Paabegyndelse inden Aarets Udgang, ligesom man formentlig heller ikke paa Forhaand kan give Tilsagn om de i Andragendet omhandlede Byggedispositioner.

B o r g m e s t e r e n erindrede om, at Byraadet tidligere havde vedtaget at støtte Byggeforetagendet ved at lave Bolværket og yde 8000 Kr. til Anlæg af Gaden. Det kneb imidlertid for Foreningen at skaffe de nødvendige Midler til Bygningen, og Bestyrelsen havde derfor forhandlet

videre med Udvalget om Støtte. Udvalget mente dog ikke, man kunde strække sig videre end til at anlægge hele Gaden, som vilde koste 14—15000 Kr. Indstillingen vedtoges.

3. (J. Nr. 358—1925). **Andragende fra Grundejerne ved Carl Blochsgade om Henstand med Brolægningsbidrag.** (Side 171).

Fra Brolægningsudvalget forelaa følgende Indstilling:

»Efter de paa Byraadsmødet den 3. ds. faldne Udtalelser skal Udvalget indstille, at Grundejernes Bidrag til Carl Blochsgade afdrages i 10 halvaarlige Terminer, idet der svares den til enhver Tid gældende Nationalbankrente af det til enhver Tid resterende Beløb, at regne fra Juni Termin 1925.«

Indstillingen vedtoges.

4. (J. Nr. 27⁵⁰—1925). **Andragende fra Tømrermester J. Sørensen om Statslaan til et Byggeforetagende ved Louisegade.**

Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse henstiller ganske til Byraadet, hvorvidt det søgte Statslaan kan anbefales.

H. P. Christensen foreslog at svare Andrageren, at man paa det Grundlag, som her er Tale om, ikke kan give den ønskede Garanti, da man mener, at Grundene er sat alt for dyrt, og at man altsaa ikke kan anbefale Statslaan paa de i Andragendet nævnte Betingelser.

J. Chr. Møller kunde tiltræde dette. Andrageren maatte selvfølgelig behandles som enhver anden, men der maatte kræves Sikkerhed for, at han virkelig ejer 15 % af Opførelsessummen, som Loven forlanger. Som Beregningerne var opstillet, saa det ud til, at han ejede mindst 50,000 Kr. i Grundene, men han havde faaet disse ved Bytte-

handel, og Prisen var sat altfor højt. Grundene maatte sættes til deres virkelige Værdi, og saa maatte han bevise, at han ejer Resten i rede Penge.

Andragendet kunde ikke anbefales paa det foreliggende Grundlag.

5. (J. Nr. 31²⁰—1925). **Andragende fra Tømrermester J. Sørensen om kommunalt Tilskud til et Byggeforetagende ved Louisegade.**

Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse henstiller ganske til Byraadet, hvorvidt der skal ydes Tilskud til det her omhandlede Byggeforetagende, idet man gør opmærksom paa, at det drejer sig om 4 Værelses Lejligheder.

H. P. Christensen mente ikke, man kunde give Tilskud under Hensyn til det under foregaaende Sag oplyste. Dertil kom, at Lejlighederne var større end dem, som Byraadet havde vedtaget at yde Tilskud til.

J. Chr. Møller antog, at denne Sag maatte bortfalde eller i hvert Fald udsættes, indtil der var truffet Afgørelse om Statslaanet, for hvis dette ikke blev til noget, blev Bygningen næppe opført. En Del af Lejlighederne var vist 3 Værelses Lejligheder, og for deres Vedkommende maatte man vel bevilge samme Tilskud som til andre, men det kunde der senere forhandles om.

H. P. Christensen svarede, at der var en Del 3 Værelses Lejligheder med Kammer, men det plejede man at kalde 4 Værelses Lejligheder.

Udsættes paa Grund af den i foregaaende Sag trufne Afgørelse.

6. (J. Nr. 50—1925). **Andragender om Indflytnings-tilladelse.**

Fra Boligkontrollen forelaa følgende Indstilling:

A n b e f a l d e A n d r a g e n d e r:

A. Termøhlen, Riis Skov.

H. V. P. Veng, Kongsvang.
Jens Rønde Jacobsen, Galten.
Immanuel Thomsen, Gøteborg.
Aa. Andersen Holmquist, Haderslev.
Th. Rasmussen, Skanderborg.
Jørgine Pedersen, København.
H. H. Borg, Vojens.
Hans Jensen, København.
Conrad From, Tønder.
N. C. Lund, Herning.

I k k e a n b e f a l e d e A n d r a g e n d e r :

Kaptajn J. Espersen, Hull.
Repræsentant Biering, Riis Skov.
Johanne Gustafsson, Hjørring.
Enkefru Nielsen, Vejle.
Niels A. Nielsen, Hvidbjerg.
Peter Thagaard, Lemvig.

B o r g m e s t e r e n spurgte, om det ikke var formaalstjenligt foreløbig at slutte med at give Indflytningstilladelser.

H. P. C h r i s t e n s e n vilde ogsaa meget henstille at standse dermed indtil Flyttedag, og det burde ogsaa gælde for større Lejligheder, idet der var opsagt en Del saadanne, saa der ogsaa var Liebhave-re til disse blandt dem, der manglede Lejlighed. Tilladelsen burde derfor begrænses til det mindst mulige og kun gives i ganske særlige Tilfælde.

A. B i t s c h erklærede, at Boligudvalget gerne vilde rette sig efter denne Henstilling. Naar man hidtil altid havde givet Tilladelse til Indflytning, hvor det drejede sig om større Lejligheder, skyldtes det et Ønske fra Byraadets Side. Men der var

naturligvis enkelte Tilfælde, som næsten ikke kunde undgaas.

J. Chr. Møller kunde godt tiltræde dette, men mente dog, at der kunde være Undtagelser, hvor det drejede sig om 6—7 Værelses Lejligheder, idet disse maaske ikke kunde udlejes til indenbys boende, og skulde de af den Grund komme til at staa tomme, fik Ejeren jo et Slags Erstatningskrav mod Kommunen. Loven nævnte enkelte Tilfælde, hvor man ikke kunde nægte Indflytning, men ellers kunde Taleren slutte sig til Henstillingen.

J. Perregaard havde tidligere holdt paa, at de store Lejligheder burde undtages, men efter at Opsigelsesretten var givet fri, var Forholdet saaledes, at der meldte sig mange, som ønskede 4—5 Værelses Lejligheder, og ingen kunde faa, og derfor maatte man hindre, at de blev udlejet til fremmede. Det var derfor rigtigst at sige Stop indtil Flyttedag.

J. Chr. Møller var ikke kendt med dette Forhold.

Borgmesteren henstillede at tage Indstillingen tilbage til nærmere Undersøgelse.

A. Bitsch havde ikke noget herimod, men der var næppe mange paa Listen, som man kunde komme udenom.

H. P. Christensen syntes, man kunde tiltræde den foreliggende Indstilling.

H. P. Salling bekræftede, at Udvalget havde sigtet Andragenderne meget stærkt, men der var ofte forskellige Omstændigheder, som gjorde, at man ikke kunde nægte det.

Indstillingen vedtoges.

7. (J. Nr. 1—1925). **Andragender om Lejeforhøjelse.**
Boligkontrollen kan anbefale Lejeforhøjelse i

følgende Ejendomme i den Udstrækning, som Paa-
tegningen paa hver enkelt Sag angiver:

Thunøgade Nr. 54.

Ny Munkegade Nr. 34.

Odensegade Nr. 7.

Trøjborgvej Nr. 44.

Niels Juelsgade Nr. 5.

Schleppegrellsgade Nr. 23.

Østboulevard Nr. 15.

Norsgade Nr. 23—25.

Indstillingen vedtoges.

8. (J. Nr. 1—1925). **Andragender om Tilladelse til
ændret Benyttelse af Lejligheder.**

Boligkontrollen kan anbefale Andragender an-
gaaende følgende Ejendomme:

Klostergade Nr. 63.

Bruunsgade Nr. 40.

Østergade Nr. 1.

Sølystgade Nr. 7.

Ikke anbefalet:

Mejlgade Nr. 77—79.

Indstillingen vedtoges.

9. (J. Nr. 118—1925). **Andragende fra Charles
Laursen om Frigivelse af en baandlagt Kapital
paa 1000 Kr.**

Udvalget for Andragender kan ikke paa det
foreliggende Grundlag anbefale Andragendet.

Kunde ikke anbefales.

10. (J. Nr. 18¹—1925). **Andragende fra Enke M.
Ruggaard om Fritagelse for Hundeafgift.**

Anbefalet af Politimesteren.

Bevilgedes.

11. (J. Nr. 200—1925). **Skrivelse fra Generaldirek-
toratet for Statsbanerne med Forespørgsel, om
Kommunen vil yde et Tilskud paa 15000 Kr.
til Ombygning af Broen over Spanien. (Side 37).**

B o r g m e s t e r e n erindrede om, at der i Maj Maaned forelaa Forslag til en Overenskomst med Statsbanerne angaaende Broens Ombygning med 3 Spor og en Gadebredde af 19,8 m. Udvalget regnede dermed Sagen for at være i Orden, men senere fik man Meddelelse fra Generaldirektoratet, at det ikke kunde gaa ind paa Overenskomsten, men krævede, at Aarhus Kommune skal betale 15000 Kr. til Udvidelsen. Udvalget beklagede sig over denne Fremgangsmaade, idet man paa Grundlag af de tidligere Forhandlinger havde faaet Forslaget vedtaget i Byraadet, og denne Overenskomst kunde ikke uden videre tilsidesættes; men fra Statsbanerne fik man Svar, at hvis Kommunen ikke vilde yde dette Beløb, vilde Statsbanerne lade Sagen overgaa til Bedømmelse af Ekspropriationskommissionen vedrørende Banegaardsanlægget. Taleren var klar over, hvad denne Kommission vilde sige, nemlig at naar Statsbanerne mente at kunne klare sig med den nuværende Bro, var der ingen Grund til at foretage en Udvidelse, og hvis en saadan skulde til, maatte Byen selvfølgelig betale den. Udvidelsen af Broen med 3 Spor havde den Fordeel for Kommunen, at hvis den blev gennemført, vilde man undgaa Havnebanen Syd for Byen, som vilde volde store Ulemper. Udvalget skulde en af de første Dage til København og forhandle med Statsbanerne, og saa skulde Sagen afgøres. Det var derfor nødvendigt, at Udvalget faar Bemyndigelse til at slutte bindende Overenskomst og eventuelt gaa med til at yde de 15000 Kr.

J. C h r. M ø l l e r vilde meget anbefale, at Udvalget faar en saadan Bemyndigelse. Den foreliggende Korrespondance lignede ganske Banechef Flensborg; hvis det havde været en god Overenskomst for Statsbanerne, skulde de nok have holdt

fast paa den. Nu var Forholdet det, at Kommunen næsten var tvungen til at give efter, for det vilde være meget beklageligt at faa en Havnebane Syd om Byen. De 15000 Kr. var maaske ikke for meget for den Fordel, som Byen fik ved Udvidelsen, men det burde Statsbanerne have betænkt noget tidligere under Forhandlingerne.

Udvalget bemyndigedes til at afslutte Overenskomst og i fornødent Fald afgive Tilsagn om, at Kommunen yder et Tilskud af indtil 15000 Kr.

12. (J. Nr. 30—1925). **Sagen angaaende Kommunens Overtagelse af Postvæsenets Ejendomme ved Banegaardsgade.**

Borgmesteren oplyste, at der allerede havde været ført nogle Forhandlinger med Postinspektør Jacob Andersen, og det saa ud til, at der kunde opnaas Enighed; men fra Ledelsen i København blev der forlangt noget mere for Husene, saa man vilde komme betydeligt over de 252000 Kr., som de stod Postvæsenet i. Senere havde Ledelsen dog slaaet af paa Kravene og tilbudt Kommunen Husene for 252044 Kr. Men der var hertil at bemærke, at Husene ikke kunde forrente sig; de var slet ikke holdt i Stand, mens Postvæsenet havde dem, saa der blev meget store Reparationsudgifter, og med denne Købesum kunde Forrentningen kun blive 4,7 %. Kunde man faa Prisen ned til 200000 Kr., blev Forrentningen 5,95 %, hvilket heller ikke var tilstrækkeligt, men dog bedre end det andet. Det truedes imidlertid med, at hvis Kommunen ikke gik med til at betale den forlangte Pris, blev de nødt til at standse hele Banegaardsarbejdet, og selvom det vel ikke gik saa vidt, blev Arbejdet i hvert Fald forsinket, og det fik saa Udseende af, at det var Kommunens Skyld. Der skulde forhandles om denne Sag

samtidig med Broen over Spanien, saa Udvalget ogsaa her maatte kræve Bemyndigelse til at afslutte Handelen og eventuelt gaa med til en Købesum af 252044 Kr.

J. C h r. M ø l l e r anbefalede at give Udvalget denne Fuldmagt; men hvis der kunde spares noget paa Prisen, saa man det selvfølgelig gerne, for det var ingen god Forretning; Kommunen skulde med andre Ord betale for at faa sin Ret.

M. C. F a l k sluttede sig hertil og vilde samtidig meget henstille til Udvalget at gøre, hvad der kan gøres, for at faa Arbejdet paa Banegaarden fremmet saa meget som muligt. Den forestaaende Vinter tegnede til at skulle medføre stor Arbejdsløshed, og det var derfor af megen Betydning for Kommunen at faa dette Arbejde i Gang i Efteraaret.

M. B r a m m e r gjorde opmærksom paa, at Byraadet ikke fra Udvalgets Side havde faaet nogen egentlig Fremstilling af, hvorledes denne Banegaard vilde blive. Hvis det kun drejede sig om en Facade, der blev sat paa, medens det indre ikke blev, som der i sin Tid var givet Tilsagn om, var der ikke vundet særlig meget derved. Efter den første Tegning vilde det blive en moderne Banegaard, hvor Ankomst- og Afgangstrafiken var adskilt, men efter de senere Forslag blev det hele rodet sammen, og det var Byen ikke tjent med. Siden Lillebæltsbroen var vedtaget, havde Statsbanerne ikke mere nogen Interesse for Aarhus Banegaard. Hvis det ikke blev en fuldt moderne Banegaard, maatte Kommunen hellere lade være at gøre den Forretning og saa lade dem lave det, som de vilde. Det var et stift Stykke, at Ministeren i Rigsdagen uimodsagt kunde udtale, at Banegaarden efter de sidste Planer vilde blive lige saa god i Drift og

Brug som efter den første Plan. Naar en Minister kunde fremsætte en saadan Udtalelse, burde Udvalget tage ham i Kraven og stille ham frem til offentlig Beskuelse.

B o r g m e s t e r e n troede ikke, at Dr. Brammer fik Held til at skabe en saadan Situation. De foreliggende Skitser viste, at Banegaarden vilde blive opført i 3 Etager og i den fulde Længde, som der fra først af var Tale om, saaledes at Postvæsenet faar Fløjen ved Fredensgade og hele den øverste Etage til Raadighed. Det blev en meget smuk og præsentabel Bygning. Den indre Indretning kendte Taleren ikke, men det Spørgsmaal vilde ogsaa komme frem ved Forhandlingen. Spørgsmaalet stod her om, hvorvidt Kommunen skal overtage Husene til den forlangte Pris og altsaa tage et Tab paa ca. 50,000 Kr.

H o l s t K n u d s e n kunde slutte sig til Dr. Brammers Udtalelser angaaende den indre Indretning af Banegaarden, og paa et tidligere Møde med Statsbanernes Ledelse havde Taleren rejst dette Spørgsmaal; men Svaret var en fuldkommen Afvisning, idet Statsbanerne ikke vilde lade sig foreskrive af Kommunen, hvorledes de skulde indrette deres egen Banegaard; hvis Byen stillede saadanne Betingelser, var al Forhandling umulig. Taleren kunde dog ikke erkende, at denne Sag var Byen uvedkommende, men mod det umulige kunde man selvfølgelig ikke kæmpe. Der blev næppe mere at gøre end at kræve bindende Tilsgagn om Bygningens Omfang og Størrelse og saa se bort fra det øvrige. Efter det sidste Forslag blev det næppe en daarlig Banegaard, maaske rent trafikalt set knap saa god som oprindelig tænkt, men i hvert Fald en Bygning, der vilde blive en stor Pryd for Byen. Dertil kom, at nu

gjaldt det dog om engang at faa denne Banegaard rejst, og hvis der nu ikke blev Enighed om Købet af Husene, vilde det bevirke en ny Forsinkelse og maaske ogsaa forøgede Krav. Selvfølgelig kunde man godt forhandle om en billigere Pris, men det var tvivlsomt, at der opnaaedes noget derved.

B o r g m e s t e r e n bekræftede, at Statsbanerne altid havde vægret sig imod, at Byraadet skulde have Indflydelse paa det indvendige af Bygningen, hvorimod de havde været villige til at forhandle om Facadens Længde og Bygningens Størrelse i det hele taget.

Udvalget bemyndigedes til at anvende indtil 252044 Kr. til Erhvervelse af de omhandlede Ejendomme.

13. (J. Nr. 187—1925). Indstilling fra Havneudvalget angaaende **Ændring i Havne- og Brotaksten.**

Udvalget foreslaar, at der søges Approbation paa, at nedenstaaende Ændring indføres i den nu gældende Havne- og Brotakst:

»I. A. 1. e. Bugserfartøjer, hvorved forstaas ethvert Fartøj, som paa Slæb ind- eller udbringer Fartøjer, Tømmerflaader eller andre Genstande i eller fra Havnen eller i eller fra de uddybede Løb til eller ved samme, svarer foruden den Afgift efter foranstaaende Regler i a., b. eller c., som de maatte være pligtige at betale, hvis de ikke var bugserende, tillige en særlig Afgift, som beregnes efter det bugserede Fartøjs Størrelse og for hver Bugsering skal andrage:

N. R. T.	N. R. T.	Afgift
over	men under	Kr.
0	100	2
100	200	10

N. R. T.	N. R. T.	Afgift
over	men under	Kr.
200	500	20
500	1000	25
1000	1500	30
1500	2000	35
2000	2500	40
2500	3000	45
3000		50

Denne Bestemmelse gælder dog ikke for Bugserfartøjer, naar de til eller fra Farvandet uden for Bugten ud- eller indbringer Fartøjer, Tømmerflaader eller andre Gønstande og assisterer disse i Havnen. Saadanne Bugserfartøjer betaler for hver Bugsering 10 Kr.

Denne særlige Afgift, der skal erlægges, uanset om det bugserende Fartøjs Netto-Tonnage ikke overstiger 2 Register Tons, betales dog ikke af Bugserfartøjer, som tilhører Staten eller Havnen eller subventioneres af samme.

Bugserfartøjer, som ønsker at drive Bugservirksomhed ved at assistere Fartøjer i Havnen eller paa Reden, maa først indhente Samtykke dertil hos Havneudvalget, som fastsætter Regler og Takster for Fartøjets Virksomhed.*

B o r g m e s t e r e n forelagde Forslaget, som Udvalget gerne ønskede approberet snarest, idet det trak ud, før bele Havne- og Brotaksten kunde gaa i Orden. Handelsstanden havde stillet Krav til Kommunen om at anskaffe større Bugserbaade, men efter at det nu var sket, viste det sig, at en privat Baad tog næsten alt Arbejdet ved Havnen, og det kunde man ikke i Længden finde sig i.

Indstillingen tiltraadtes.

14. (J. Nr. 423—1925). Indstilling fra Brandkommis-

sionen angaaende **Licitation over Opførelse af et Øvelsestaarn til Brandstationen.**

Følgende Indstilling forelaa:

Murerarbejdet: Murermester N. C. Borggren for 10987 Kr.

Tømrerarbejdet: Tømrmester N. C. Christiansen for 2367 Kr.

Snedkerarbejdet: Tømrmester Chr. N. Withen for 998 Kr.

Blikkenslagerarbejdet: H. P. Salling & Sønner for 397 Kr.

Indstillingen vedtoges.

15. Borgmesteren gav Meddelelse om et forestaaende Besøg af en cheko-slovakisk Delegation.
 16. Udenfor Dagsordenen førtes en Forhandling om Boligsituationen ved den kommende Flyttedag. — Det vedtoges at indbyde Byens Rigsdagsmænd til en Forhandling om en Udsættelse af Flyttedagen. Udvalget for Bygninger og Inventar bemyndigedes til at føre denne Forhandling og til eventuelt at søge en Forhandling med Justitsministeren om Sagen.
-